

NBP

Narodowy Bank Polski

Monety kolekcjonerskie



**Skarby
Stanisława Augusta**

**Władysław III Warneńczyk
(1434–1444)**

Skarby Stanisława Augusta

Wyjątkowa seria złotych i srebrnych monet kolekcjonerskich o nominałach 500 zł i 50 zł – „Skarby Stanisława Augusta” – odwzorowuje słynną osiemnastowieczną serię medalierską z wizerunkami królów Polski wykonaną na zlecenie Stanisława Augusta Poniatowskiego.

Królewskie medale powstawały w mennicy warszawskiej w latach 1791–1797/1798. Ich twórcami byli dwaj wybitni medalierzy Jan Filip Holzhaeuser i Jan Jakub Reichel. Medale były wzorowane na portretach namalowanych w latach 1768–1771 przez Marcella Bacciarellego do Pokoju Marmurowego w Zamku Królewskim w Warszawie. Monety emitowane przez Narodowy Bank Polski są wiernymi replikami medali, zachowują średnicę i wysokość reliefu oryginałów. Dotyczy to portretów królewskich prezentowanych na rewersach monet. Odwrotne strony medali z życiorysami królów, umieszczone na awersach monet, zostały pomniejszone, ponieważ towarzyszy im otok z nazwą państwa, godłem Rzeczypospolitej, nominałem oraz rokiem emisji. Życiorysy monarchów, jak również napisy na awersach medali towarzyszące portretom władców, zredagowane są po łacinie. Ostatecznej redakcji tych tekstów dokonał zapewne sam król Stanisław August. Imiona monarchów w języku polskim umieszczone zostały na boku monet; tamże znajduje się nazwa serii „Skarby Stanisława Augusta”.

Poczet królów polskich wykonany na zlecenie Stanisława Augusta Poniatowskiego składał się z wizerunków 23 monarchów. Był tu o jeden portret królewski więcej niż na obrazach Bacciarellego, którego cykl obejmuje 22 obrazy. Dodatkowy portret Stanisława Leszczyńskiego, umieszczony na medalu, powstał najprawdopodobniej na podstawie obrazu Jana Bogumiła Plerscha. Obie serie, malarska i medalierska, zaczynają się od Bolesława Chrobrego, a kończą wizerunkiem Augusta III Sasa. W Pokoju Marmurowym od XVIII wieku naczelne miejsce zajmuje jednak kilkakrotnie większy od pozostałych królewskich portretów wizerunek Stanisława Augusta w pełnej postaci, w stroju koronacyjnym. Zapewne więc i serię medalierską zamykać miał medal z wizerunkiem aktualnie panującego monarchy. Abdykacja, emigracja i rychła śmierć króla w początku 1798 r. uniemożliwiły realizację tego zamierzenia.

Seria monet „Skarby Stanisława Augusta” obejmuje 24 wizerunki monarchów – 23 z oryginalnej serii królewskiej oraz portret Stanisława Augusta, odtworzony według medali z epoki. Tak jak w XVIII wieku medale, monety będą bite w złocie i w srebrze.

Tomasz Bylicki
starszy kustosz
Muzeum Historyczne m. st. Warszawy



Jagięły syn starszy, za życia ojca na króla Polski przeznaczony, na króla Węgier koronowany Roku Pańskiego 1440. Pod Warną w bitwie z Turkami stoczonej, ofiara wiarołomnej rady, poległ Roku Pańskiego 1444, mając lat 20, w 11. roku panowania w Polsce, dnia 10 listopada.



Władysław III Warneńczyk (1434–1444)

Ósma moneta serii ukazuje Władysława zwanego Warneńczykiem, syna Władysława Jagiełły, koronowanego na króla Polski w 1434 r., a w 1440 r. również na króla Węgier, tytularnego najwyższego księcia Litwy. W 1435 r. przyjął hołd wojewody mołdawskiego i zawarł pokój brzeski z zakonem krzyżackim. Swe krótkie panowanie dzielił między Polskę i Węgry.

Medalierski wizerunek króla, wzorowany na portrecie pędzla Marcella Bacciarellego, ukazuje popiersie zbrojnego męża, zwrócone w lewo. Na skroni krwawi rana pod przeciętym hełmem. Na hełm nałożono koronę, a na piersi – na ozdobnej zbroi w siedemnastowiecznym stylu – zawieszony jest medalion z Matką Boską z Dzieciątkiem.

Na rewersie medalu (na awersie monety tekst jest nieznacznie skrócony) czytamy w tłumaczeniu: *Jagiełły syn starszy, za życia ojca na króla Polski przeznaczony, na króla Węgier koronowany Roku Pańskiego 1440. Pod Warną w bitwie z Turkami stoczonej, ofiara wiarołomnej rady, poległ Roku Pańskiego 1444, mając lat 20, w 11. roku panowania w Polsce, dnia 10 listopada.*

Władysław, pierworodny syn Władysława Jagiełły i jego czwartej żony, księżniczki litewskiej Zofii Holszańskiej, urodził się w 1424 r. Władzę w imieniu młodocianego władcy, koronowanego w wieku 10 lat, sprawowała rada królewska, a przede wszystkim biskup krakowski Zygmunt Oleśnicki, który torował Władysławowi drogę na tron węgierski. Władysław jako wódz zwycięskiej europejskiej krucjaty przeciw Turkom na Bałkanach (1443–1444), mimo podpisanego rozejmu, podjął kolejną wyprawę na Adrianopol i zginął w bitwie pod Warną. Ciało króla nie odnaleziono, co stało się przyczyną powstania legendy o jego ocaleniu, a także trzyletniej zwłoki w obwołaniu nowego króla Polski. Symboliczny nagrobek Władysława Warneńczyka znajduje się od 1906 r. w Katedrze Wawelskiej, a w Warnie w 1935 r. powstał poświęcony mu pomnik.

Marta Męciewska

Monety kolekcjonerskie Władysław III Warneńczyk

Nominał 500 zł

metal: Au 999,9/1000

stempel: zwykły

średnica: 45 mm

masa: 62,2 g

napis na obrzeżu: SKARBY STANISŁAWA
AUGUSTA * WŁADYSŁAW WARNEŃCZYK *

nakład: do 600 szt.

Projektant rewersu –

Anna Wątróbska-Wdowiarska

Projektant awersu oraz napisów

na rewersie – Robert Kotowicz

Na zlecenie NBP monetę

wyprodukowała Mennica Polska S.A.

Emisja: 15 września 2015 r.



Nominał 50 zł

metal: Ag 999/1000

stempel: zwykły

średnica: 45 mm

masa: 62,2 g

napis na obrzeżu: SKARBY STANISŁAWA
AUGUSTA * WŁADYSŁAW WARNEŃCZYK *

nakład: do 5250 szt.

Projektant rewersu –

Anna Wątróbska-Wdowiarska

Projektant awersu oraz napisów

na rewersie – Robert Kotowicz

Na zlecenie NBP monetę

wyprodukowała Mennica Polska S.A.

Emisja: 15 września 2015 r.





Bolesław Chrobry
(992-1025)
Emisja: 12 III 2013 r.



Władysław Jagiełło
(1386-1434)
Emisja: 3 III 2015 r.



Wacław II Czeski
(1291-1305)
Emisja: 22 V 2013 r.



Władysław Warneńczyk
(1434-1444)
Emisja: 15 IX 2015 r.



Władysław Łokietek
(1320-1333)
Emisja: 13 IX 2013 r.



Kazimierz Jagiellończyk
(1447-1492)
Emisja: 3 XII 2015 r.



Kazimierz Wielki
(1333-1370)
Emisja: 3 III 2014 r.



Jan Olbracht
(1492-1501)



Ludwik Węgierski
(1370-1382)
Emisja: 10 IX 2014 r.



Aleksander Jagiellończyk
(1501-1506)



Jadwiga Andegaweńska
(1384-1399)
Emisja: 4 XII 2014 r.



Zygmunt I Stary
(1506-1548)



Zygmunt August
(1548-1572)



Michał Korybut Wiśniowiecki
(1669-1673)



Henryk Walezy
(1573-1575)



Jan III Sobieski
(1674-1696)



Stefan Batory
(1576-1586)



August II Mocny
(1697-1706, 1709-1733)



Zygmunt III Waza
(1587-1632)



Stanisław Leszczyński
(1705-1709, 1733-1736)



Władysław IV Waza
(1632-1648)



August III Sas
(1733-1763)



Jan Kazimierz Waza
(1648-1668)



Stanisław August Poniatowski
(1764-1795)

Projekt monety w przygotowaniu

Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję do upamiętnienia ważnych historycznych rocznic i postaci, jak i do rozwijania zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Zapraszamy do zapoznania się z planem emisji na stronie: www.nbp.pl/monety. Sprzedaż monet kolekcjonerskich emitowanych przez NBP jest prowadzona w oddziałach okręgowych NBP oraz przez sklep internetowy NBP.

Na Państwa dodatkowe pytania odpowiedzą nasi konsultanci pod numerami: 22 185 91 96 oraz 22 185 91 59.

Następna moneta z serii „Skarby Stanisława Augusta” – Kazimierz Jagiellończyk ukaże się w grudniu 2015 r.

Narodowy Bank Polski jest centralnym bankiem państwa odpowiadającym za politykę pieniężną i stabilność cen. Jego funkcje określa Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej i Ustawa o NBP. NBP ma wyłączne prawo emisji pieniądza. Jako bank centralny nie prowadzi rachunków bankowych obywateli, nie przyjmuje od nich lokat, ani nie udziela kredytów. Prowadzi natomiast obsługę budżetu państwa, a także podmiotów sektora finansów publicznych. Gromadzi rezerwy walutowe państwa i zarządza nimi. Pełni funkcję banku banków, tworząc warunki dla działania systemu bankowego. Jest również jednym z najważniejszych ośrodków naukowo-analitycznych w dziedzinie ekonomii i rynków finansowych.

Więcej o NBP: www.nbp.pl

Narodowy Bank Polski

Dbamy o wartość pieniądza